

СХВАЛЕНО
Рішення педагогічної ради
Ужгородського ліцею «Інтелект»
Ужгородської міської ради
протокол № 2
від 15 жовтня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор
Ужгородського ліцею «Інтелект»
Ужгородської міської ради
Наталія МАКАРА

Положення
про внутрішню систему забезпечення
якості освіти
в Ужгородському ліцеї «Інтелект»
Ужгородської міської ради Закарпатської області

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;
- принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості визначеній меті та якості освітнього процесу;
- принцип безперервності, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника закладу;
- принцип розвитку, що виходить із необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (стаття 41. Система забезпечення якості освіти).

Внутрішня система забезпечення якості включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання учнів;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління;
- створення інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ліцеї є:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри суспільства до ліцею;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти.
- допомога суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти ліцею є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в закладі;
- постійний моніторинг змісту освіти;

- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу закладу;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища закладу;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;
- здійснення контролю виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів управління освіти, наказів відділу освіти та рішень педради закладу;
- експертна оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників;
- вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;
- збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проектів рішень;
- аналіз результатів реалізації управлінської діяльності в закладі;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

Зміст контролю адміністрацією ліцею:

- виконання Закону "Про освіту";
- використання методичного забезпечення в освітньому процесі;
- реалізація затверджених освітніх програм і навчальних планів, дотримання затверджених навчальних графіків;
- контроль реалізації права учнів на одержання якісної освіти;
- ведення документації (плани, класні журнали, щоденники та зошити учнів, журнали позаурочної діяльності тощо);
- рівень навчальних досягнень учнів, якості освіти;
- стан викладання шкільних предметів;
- стан підготовки та проведення олімпіад;
- стан проведення гурткових занять та інших позакласних заходів;
- організація учнівського самоврядування;
- профілактика правопорушень серед здобувачів освіти;
- попередження дитячого травматизму;
- дотримання статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку й інших локальних актів ліцею;
- дотримання порядку проведення тематичної та підсумкової атестації учнів і поточного контролю їхньої успішності;
- реалізація виховних програм та їх результативність;
- організація харчування та медичного обслуговування здобувачів освіти;
- охорона життя та здоров'я учасників освітнього процесу;
- виконання прийнятих колективних рішень, нормативних актів;
- стан методичної роботи;
- контроль позакласної роботи;

- контроль роботи навчальних кабінетів;
- контроль раціонального використання наочного приладдя, ТНЗ, ІКТ-технологій;
- контроль стану спільної роботи ліцею та громадськості;
- інші питання в рамках компетенції директора ліцею та його заступників.

Функції, об'єкти і суб'єкти внутрішньошкільного контролю.

Основними функціями внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- інформаційно-аналітична;
- контрольню-діагностична;
- корективно-регулятивна;
- стимулююча.

Об'єктами внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- освітній процес (урочна і позаурочна діяльність);
- результати виховної діяльності (виховна робота, система позакласного і позашкільного навчання і виховання тощо);
- методична робота;
- робота з батьками.

Суб'єктами внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- члени адміністрації: керівник ЗЗСО і його заступники;
- особи, що мають відповідні повноваження згідно з посадовими інструкціями і/або функціональними обов'язками.

Методи контролю над діяльністю вчителя:

- анкетування;
- тестування;
- соціальне опитування;
- моніторинг;
- спостереження;
- вивчення документації;
- відвідування і аналіз уроків;
- бесіда про діяльність учнів;
- результати навчальної діяльності учнів.

Методи контролю результатів навчальної діяльності:

- спостереження;
- усне опитування;
- письмове опитування;
- письмова перевірка знань (перевірочна контрольна робота, тестування);
- комбінована перевірка;
- бесіда, анкетування, тестування;
- перевірка документації.

Види внутрішньої системи забезпечення якості освіти (за змістом):

- тематичний (глибоке вивчення певного конкретного питання у практиці роботи колективу, кафедри, одного вчителя або класного керівника);
- фронтальний (усебічне вивчення колективу, класу, групи або одного вчителя).

Форми внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- персональний (має місце як при тематичному, так і при фронтальному виді

контролю);

- класно-узагальнюючий (фронтальний).

Організація перевірки стану кожного з питань змісту внутрішньої системи забезпечення якості освіти складається з таких етапів:

- визначення мети контролю;
- об'єктів контролю;
- складання плану перевірки;
- інструктаж учасників;
- вибір форм і методів контролю;
- констатація фактичного стану справ;
- об'єктивна оцінка цього стану;
- висновки, що випливають з оцінки;
- рекомендації або пропозиції з удосконалення освітнього процесу або усунення недоліків;
- визначення строків для ліквідації недоліків або повторний контроль.

Контроль внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснює директор ліцею, за його дорученням заступники з навчально-виховної роботи або створена з цієї метою комісія. Як експерти до участі в контролі можуть залучатися сторонні компетентні організації й окремі фахівці.

Кожен адміністратор протягом навчального року відвідує таку кількість уроків, яка дозволяє йому знати стан справ в ліцеї, дієво впливати на якість освітнього процесу.

Фронтальна перевірка кожного з навчальних предметів проводиться не рідше одного разу на п'ять років.

Контроль за викладанням шкільних курсів основ наук здійснюється в кілька етапів. Відповідно до річного плану роботи ліцею обираються об'єкти контролю, формулюється його мета, визначається методика перевірки, залучаються помічники із шкільного методичного активу, збирається інформація про стан навчально-виховної роботи з об'єктів контролю.

Директор видає наказ про строки та мету майбутньої перевірки, установлює термін подання підсумкових матеріалів і план-завдання, що визначає питання конкретної перевірки та необхідність забезпечити достатню поінформованість і порівнянність результатів контролю для підготовки підсумкової довідки, наказу.

Тривалість тематичних чи фронтальних перевірок не повинна перевищувати 30 днів із відвідуванням уроків, занять чи інших заходів.

Члени комісії, які здійснюють перевірку, мають право запитувати необхідну інформацію, вивчати документацію, що стосується предмета контролю.

При проведенні планового контролю не потрібно додатково попереджувати вчителя, якщо в місячному плані зазначені строки контролю. В екстрених випадках директор і його заступники з навчально-виховної роботи можуть відвідувати уроки вчителів ліцею без попередження.

Підстави для проведення контролю:

- атестація педагогічних працівників;
- плановість контролю;
- перевірка стану справ для підготовки управлінських рішень;
- звернення (скарги) фізичних та юридичних осіб із приводу порушень у галузі

освіти.

Результати перевірки оформлюються у вигляді аналітичної довідки чи наказу по школі, з яким особи, яких цей наказ (довідка) стосується, ознайомлюються під особистий підпис.

Педагогічний працівник, який підлягає контролю, має право:

- знати строки контролю та критерії оцінки його діяльності;
- знати мету, зміст, види, форми та методи контролю,
- вчасно знайомитися з висновками та рекомендаціями адміністрації;
- звернутись до комісії із спорів профкому ліцею або вищих органів управління освіти при незгоді з результатами контролю.

За підсумками **контролю з метою забезпечення якості освіти** у залежності від його форми, цілей і задач, а також з урахуванням реального стану справ:

- проводяться засідання педагогічної або методичної ради, наради при заступнику директора, робочі наради з педагогічним складом;
- результати перевірок можуть ураховуватись при проведенні атестації педагогічних працівників.

Директор ліцею за результатами контролю з метою забезпечення якості освіти приймає рішення:

- про видання відповідного наказу;
- про обговорення підсумкових матеріалів контролю на засіданні педагогічної ради ліцею;
- про проведення повторного контролю із залученням певних експертів;
- про представлення до дисциплінарної відповідальності працівників;
- про заохочення працівників;
- інші рішення в межах своєї компетенції.

Періодичність та види контролю визначаються адміністрацією закладу самостійно на навчальний рік (відповідно до перспективного плану роботи ліцею) у міру необхідності отримання об'єктивної інформації про реальний стан справ та результати діяльності працівників і доводяться до відома колективу.

Політики і процедури вивчення освітньої діяльності закладу:

• **система внутрішніх і зовнішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти**

- 1) моніторинг навчальних досягнень учнів (за підсумками I та II семестрів),
- 2) моніторинг адаптації учнів 5-их класів (грудень),
- 3) моніторинг наступності між початковим та базовим рівнями освіти (жовтень),
- 4) моніторинг безпечності освітнього середовища (серпень, січень);

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях шкільних методичних об'єднань, нарадах при директорі, засіданнях педагогічної ради

• **самооцінювання** якості освітньої діяльності та якості освіти (щорічно, до 1

червня);

- **система оцінювання навчальних досягнень учнів** (листопад, квітень);
- **професійне зростання керівних та педагогічних працівників** (березень-квітень);
- **забезпечення публічності інформації** про діяльність закладу освіти (січень-червень);
- **забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників і учнів** (березень-квітень);
- **запобігання та протидія булінгу, корупції, профілактика правопорушень, злочинності** (впродовж року).

Методи збору інформації, інструменти та джерела отримання інформації

Для вивчення якості освітньої діяльності у закладі можна використовувати такі методи збору інформації та інструменти.

Опитування:

- анкетування учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків);
- інтерв'ю (з педагогічними працівниками, представниками учнівського самоврядування);
- фокус-групи (з батьками, учнями, представниками учнівського самоврядування, педагогами);

Вивчення документації:

- річний план роботи, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали тощо;

Моніторинг:

- навчальних досягнень здобувачів освіти;
- педагогічної діяльності (спостереження за проведенням навчальних занять);
- за освітнім середовищем (санітарно-гігієнічні умови, стан забезпечення навчальних приміщень, безпека спортивних та ігрових майданчиків, робота їдальні та буфету, вплив середовища на навчальну діяльність тощо);

Аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність:

- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- підсумкове оцінювання учнів;
- фінансування закладу освіти;
- кількісно-якісний кваліфікаційний склад педагогічних працівників тощо;
- інші інструменти, розроблені закладом освіти.

II. НАПРЯМИ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Запропоновані законом складові фактично утворюють **чотири напрями внутрішньої системи забезпечення якості** освітньої діяльності та якості освіти закладу:

- I. Освітнє середовище.
- II. Система оцінювання освітньої діяльності учнів.
- III. Система педагогічної діяльності.
- IV. Система управлінської діяльності.

Саме за цими 4 напрямками у нашому закладі буде проводитися **щорічне комплексне самооцінювання**. Відповідальним за функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі є **заступник директора з навчально-виховної роботи**. З метою якісного проведення оцінювання створено робочі групи, які будуть забезпечувати вивчення та оцінювання системи за кожним з напрямів.

Напрямок	Учасники робочої групи
Освітнє середовище	Директор, заступник директора з виховної роботи, практичний психолог, соціальний педагог
Система оцінювання освітньої діяльності учнів	Директор, заступник директора з навчально-виховної роботи, голови шкільних методичних об'єднань
Система педагогічної діяльності	Директор, заступник директора з навчально-виховної роботи, голови шкільних методичних об'єднань
Система управлінської діяльності	Директор, голова ради ліцею, заступник директора з навчально-виховної роботи, заступник директора з виховної роботи.

Перед оцінюванням необхідно провести навчання з відповідальними особами щодо визначення й аналізу відповідного компоненту системи забезпечення якості.

До процесу оцінювання освітньої діяльності також залучаються представники учнівського самоврядування, батьки.

I Освітнє середовище

ВИМОГА 1: Наявність комфортних й безпечних умови навчання та праці

КРИТЕРІЙ 1:
Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх

КРИТЕРІЙ 2:
Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці

КРИТЕРІЙ 3:
Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої діяльності

КРИТЕРІЙ 4:
Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях

ІНДИКАТОР 1:
Частка учнів та працівників закладу освіти, які обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх

ІНДИКАТОР 2:
Стан приміщень і території закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці (у %)

ІНДИКАТОР 3:
Стан забезпеченості навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої діяльності (у %)

ІНДИКАТОР 4:
Частка працівників закладу освіти, які обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти і можуть вжити необхідних заходів у таких ситуаціях

КРИТЕРІЙ 5: У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників	КРИТЕРІЙ 6: У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет	КРИТЕРІЙ 7: В учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті	КРИТЕРІЙ 8: У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників
ІНДИКАТОР 5: Частка учнів та працівників закладу освіти, які задоволені умовами для харчування здобувачів освіти і працівників	ІНДИКАТОР 6: Частка учнів, які задоволені умовами для безпечного використання мережі Інтернет	ІНДИКАТОР 7: Частка учнів, в яких сформовані навички безпечної поведінки в Інтернеті	ІНДИКАТОР 8: Частка учнів, адаптовані та інтегровані до освітнього процесу, пройшли професійну адаптацію працівники (%)

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 1:
Спостереження за проведенням навчального заняття

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 2: Опитування учнів
МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 3: Опитування працівників

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ: Висновок за результатами спостереження

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ: Аналіз анкет учнів

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ: Результати моніторингу щодо безпечності освітнього середовища

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ: Аналіз анкет працівників

РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

ВИМОГА 2: Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації

КРИТЕРІЙ 1:

Заплановано та реалізується діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу

КРИТЕРІЙ 2:

Учасники освітнього процесу дотримуються етичних норм, поважають гідність, права і свободи людини

КРИТЕРІЙ 3:

Керівництво, педагоги протидіють булінгу, іншим формам насильства, дотримують порядку реагування на їх прояви

ІНДИКАТОР 1:

Чи є план протидії булінгу. Частка учнів, які ознайомлені із антибулінговою програмою

ІНДИКАТОР 2:

Частка учнів, які дотримуються етичних норм, поважають гідність, права і свободи людини

ІНДИКАТОР 3:

Частка педагогів, які протидіють булінгу, іншим формам насильства, дотримують порядку реагування на їх прояви

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 1:
Опитування учнів

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 2:
Опитування працівників

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 3:
Вивчення документації

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ:
Аналіз анкет учнів
Аналіз анкет працівників

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ:
Вивчення документації

РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

**ВИМОГА 3: Формування інклюзивного,
розвивального та мотивуючого до
навчання освітнього простору**

КРИТЕРІЙ 1:	КРИТЕРІЙ 2:	КРИТЕРІЙ 3:	КРИТЕРІЙ 4:	КРИТЕРІЙ 5:
Приміщення та територія закладу облаштовані з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування	Працівники застосовують методики та технології роботи з дітьми з ООП	Заклад взаємодіє з батьками дітей з ООП, фахівцями ІРЦ, залучає їх до підтримки дітей під час освітнього процесу	Освітнє середовище мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя	Створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу

ІНДИКАТОР 1:	ІНДИКАТОР 2:	ІНДИКАТОР 3:	ІНДИКАТОР 4:	ІНДИКАТОР 5:
Приміщення та територія закладу відповідають принципам універсального дизайну та/або розумного пристосування (у %)	Частка працівників, які застосовують методики та технології роботи з дітьми з ООП	Частка батьківів дітей з ООП, залучені до підтримки дітей під час освітнього процесу	Частка освітнього середовища, яке мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями, ведення здорового способу життя	Наявність у закладі бібліотеки або інформаційно-ресурсного центру

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**
Опитування учнів
Опитування працівників

**МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ
2:**
Вивчення документації
Опитування батьків

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 3:**
Спостереження за освітнім
середовищем

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:**
Аналіз анкет учнів
Аналіз анкет працівників
Аналіз анкет батьків

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:**
Вивчення документації
Аналіз спостереження за освітнім
середовищем

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**
- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

II Система оцінювання освітньої діяльності учнів

**ВИМОГА 1: Наявність відкритої,
прозорої і зрозумілої для здобувачів
освіти системи оцінювання їх
навчальних досягнень**

КРИТЕРІЙ 1:
Здобувачі освіти
отримують від
педагогічних
працівників
інформацію про
критерії, правила та
процедури
оцінювання
навчальних
досягнень

КРИТЕРІЙ 2:
Система
оцінювання в
закладі освіти
сприяє реалізації
компетентісного
підходу до
навчання

КРИТЕРІЙ 3:
Здобувачі освіти
вважають
оцінювання
навчальних
досягнень
справедливим і
об'єктивним

ІНДИКАТОР 1:
Частка учнів, яка
отримує вичерпну
інформацію щодо
критеріїв оцінювання

ІНДИКАТОР 2:
Частка вчителів,
які застосовують
систему
оцінювання,
спрямовану на
реалізацію
компетентісного
підходу

ІНДИКАТОР 3:
Частка учнів, які
вважають
оцінювання
результатів їх
навчання
справедливим і
об'єктивним

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**
Спостереження за проведенням
навчального заняття

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 2:** Опитування учнів

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Висновок за
результатами спостереження

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Аналіз анкет учнів

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**
- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

**ВИМОГА 2: Наявність внутрішнього
моніторингу результатів навчання
кожного учня**

КРИТЕРІЙ 1:
Аналіз результатів навчання
учнів

КРИТЕРІЙ 2:
Система
формульовального
оцінювання
впроваджена

ІНДИКАТОР 1: Частка учнів,
результати навчання учнів
аналізують

ІНДИКАТОР 2: Частка
учнів, до яких
застосовують систему
формульовального
оцінювання

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**
Спостереження за проведенням
навчального заняття

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 2:** Опитування учнів

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Висновок за
результатами спостереження

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Аналіз анкет учнів

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**

- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

**ВИМОГА 3: Спрямування системи
оцінювання на формування в
учнів відповідальності за
результати свого навчання,
здатності до самооцінювання**

КРИТЕРІЙ 1:
В учнів формують
відповідального ставлення до
результатів навчання

КРИТЕРІЙ 2:
Використовують
метод самооцінювання
та взаємооцінювання
учнів

ІНДИКАТОР 1: Частка учнів, в яких
сформоване відповідальне
ставлення до результатів
навчання

ІНДИКАТОР 2: Частка
вчителів, які
використовують метод
самооцінювання та
взаємооцінювання учнів

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**
Спостереження за проведенням
навчального заняття

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 2:** Опитування учнів

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Висновок за
результатами спостереження

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Аналіз анкет учнів

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**
- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

III Педагогічна діяльність

ВИМОГА 1: Ефективне планування педагогами освітньої діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу

КРИТЕРІЙ 1: Педагоги планують свою діяльність, аналізують її результативність	КРИТЕРІЙ 2: Педагоги застосовують сучасні освітні технології	КРИТЕРІЙ 3: Педагоги створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації відео, методичні розробки, сайти, блоги)	КРИТЕРІЙ 4: Педагоги беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби)	КРИТЕРІЙ 5: Педагоги сприяють формуванню суспільних цінностей в учнів у процесі навчання, виховання та розвитку	КРИТЕРІЙ 6: Педагоги використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі
ІНДИКАТОР 1: Частка вчителів, які планують свою діяльність, аналізують її результативність	ІНДИКАТОР 2: Частка вчителів, які застосовують сучасні освітні технології	ІНДИКАТОР 3: Частка вчителів, які створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації відео, методичні розробки, сайти, блоги)	ІНДИКАТОР 4: Частка вчителів, які беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби)	ІНДИКАТОР 5: Частка вчителів, які сприяють формуванню суспільних цінностей в учнів у процесі навчання, виховання та розвитку	ІНДИКАТОР 6: Частка вчителів, які використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 1:
Опитування учнів
Опитування працівників

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 2:
Вивчення документації
Опитування батьків

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 3:
Спостереження за навчальним заняттям

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ:
Аналіз анкет учнів
Аналіз анкет працівників
Аналіз анкет батьків

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ:
Вивчення документації
Аналіз спостереження за навчальним заняттям

РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

**ВИМОГА 2: Підвищення педагогами
професійного рівня і педагогічної
майстерності**

КРИТЕРІЙ 1:

Вчителі професійно розвиваються і підвищують кваліфікацію, зокрема щодо методик роботи з дітьми з ООП

КРИТЕРІЙ 2:

Вчителі здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь в освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти

ІНДИКАТОР 1: Частка вчителів, які професійно розвиваються і підвищують кваліфікацію, зокрема щодо методик роботи з дітьми з ООП

ІНДИКАТОР 2: Частка вчителів, які здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь в освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**

Спостереження за проведенням навчального заняття

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 2:** вивчення
документації

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Висновок за
результатами спостереження

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Аналіз
документації

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**

- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

**ВИМОГА 3: Налагодження
співпраці між працівниками та
учнями, їх батьками**

КРИТЕРІЙ 1:
Вчителі діють на засадах
педагогіки партнерства

КРИТЕРІЙ 2:
Вчителі співпрацю-
ють із батьками учнів
з питань організації
освітнього процесу, за
безпечують постій-
ний зворотній зв'язок

КРИТЕРІЙ 3:
Вчителі використовув-
ють педагогічне на-
ставництво, взаємо-
навчання та інші форми
співпраці

ІНДИКАТОР 1:
Частка вчителів, які
діють на засадах
педагогіки
партнерства

ІНДИКАТОР 2:
Частка вчителів,
які співпрацюють
із батьками учнів з
питань організації
освітнього
процесу, за
безпечують
постійний
зворотній зв'язок

ІНДИКАТОР 3:
Частка вчителів, які
використовують
педагогічне
наставництво, взаємо-
навчання та інші форми
співпраці

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**
Спостереження за проведенням
навчального заняття

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 2:** Опитування учнів
Опитування батьків

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Висновок за
результатами спостереження

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Аналіз анкет учнів
Аналіз анкет батьків

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**
- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

ВИМОГА 4: Педагогічна діяльність та навчання учнів відбуваються на засадах академічної доброчесності

КРИТЕРІЙ 1:
педагоги дотримуються
академічної доброчесності

КРИТЕРІЙ 2:
педагоги сприяють,
аби учні
дотримувалися
академічної
доброчесності

ІНДИКАТОР 1: Частка вчителів, які
дотримуються академічної
доброчесності

ІНДИКАТОР 2: Частка
вчителів, які сприяють,
аби учні дотримувалися
академічної
доброчесності

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**
Спостереження за проведенням
навчального заняття

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 2:** вивчення
документації

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Висновок за
результатами спостереження

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Аналіз
документації

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**
- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

IV Управлінська діяльність

ВИМОГА 1: Стратегія розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань

КРИТЕРІЙ 1: затверджено стратегічну програму розвитку закладу	КРИТЕРІЙ 2: здійснюються річне планування та відстежується його результативність відповідно до стратегії розвитку закладу та з урахуванням освітньої програми	КРИТЕРІЙ 3 проводиться самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти	КРИТЕРІЙ 4: керівництво планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання
ІНДИКАТОР 1: наявність затвердженої стратегічної програми розвитку закладу	ІНДИКАТОР 2: наявність річного планування та відстеження його результативності	ІНДИКАТОР 3: наявність самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії	ІНДИКАТОР 4: Частка реалізації планів щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 1:
Опитування учнів
Опитування працівників

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 2:
Опитування батьків

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 3:
Вивчення документації

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ:
Аналіз анкет учнів
Аналіз анкет працівників
Аналіз анкет батьків

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ:
Вивчення документації

РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

**ВИМОГА 2: Керівництво формує
відносини довіри, прозорості, дотримання
етичних норм**

КРИТЕРІЙ 1:

□ керівник сприяє створенню психологічно комфортного середовища, налагоджує взаємодію учнів, їх батьків, педагогів та інших працівників закладу, взаємну довіру

КРИТЕРІЙ 2:

□ керівник оприлюднює інформацію про діяльність закладу на відкритих загальнодоступних ресурсах

ІНДИКАТОР 1: Частка заходів, які сприяють створенню психологічно комфортного середовища, налагоджують взаємодію учнів, їх батьків, педагогів та інших працівників закладу, взаємну довіру

ІНДИКАТОР 2: Частка оприлюдненої інформації про діяльність закладу на відкритих загальнодоступних ресурсах

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 1:**
Спостереження за освітнім процесом

**МЕТОД ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ 2:**
вивчення документації вебсайту школи

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Висновок за результатами спостереження

**ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ:** Аналіз документації, вебсайту школи

**РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:**

- високий
- достатній
- вимагає покращення
- низький

ІІІ. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЇЇ ВИКОНАННЯМ

1. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, ліцей, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і

навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
- виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і взаємодоповнюють одна одну:

- повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань – уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. **Навички** – дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до свої навчальних досягнень. Названі вище орієнтири покладено в основу **чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого**. Вони визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень – початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень – середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень – достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень – високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо. Кожний наступний рівень вимог вибирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах. Навчальні досягнення учнів 5-11 класів оцінюються відповідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів,

затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 13.04.2011 р. №323 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за №566/19304.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів основної та старшої школи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми

	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення
--	----	--

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності здобувачів освіти.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок.

Учень має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно

мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль "За високі досягнення в навчанні" та срібну медаль "За досягнення в навчанні", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.08 № 186 та погоджено Міністерством юстиції України № 279/14970 від 02.04.08, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

2. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці

Критерії оцінювання роботи вчителя

I. Професійний рівень діяльності вчителя

I. Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого

		свого предмета й суміжних дисциплін	предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності

5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науковообґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях
--	---	---	--

II. Результативність професійної діяльності вчителя

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми
2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і

	знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загально-навчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)	
4. Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук

III. Комунікативна культура			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформувати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів

3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

3. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки завдань:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками закладу;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Фахові компетенції, якими повинен володіти керівник закладу освіти:

- вміння прогнозувати та визначати стратегічні напрямки діяльності;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно самовдосконалюватися й мотивувати до цього членів педагогічного колективу.

Керівники закладу належать до педагогічних працівників, тому однією з форм контролю їх діяльності є атестація. На відповідність займаній посаді керівні працівники ліцею атестуються в межах планової атестації.

При оцінці діяльності керівних кадрів ліцею, рівня їх управлінської діяльності враховуються:

- матеріали попередньої експертизи управління освітнім процесом та тематичного вивчення окремих питань, що стосуються організації діяльності закладу;

- відповідність роботи закладу вимогам та запитам учасників освітнього процесу;
- результативність роботи закладу освіти щодо розвитку творчих здібностей здобувачів освіти (участь у предметних олімпіадах різного рівня, учнівських турнірах, конкурсах, МАН тощо);
- робота педагогічного колективу щодо розробки та впровадження авторських програм, навчальних посібників, підручників;
- результати освітньої діяльності учнів на кінець навчального року;
- охоплення учнів гарячим харчуванням;
- випадки дитячого травматизму, що сталися під освітнього процесу;
- плинність керівних та педагогічних кадрів;
- наявність конфліктних ситуацій у колективі, скарг на роботу закладу.

Вимоги до ділових та особистісних якостей керівника закладу освіти:

- компетентність;
- управлінська етика;
- цілеспрямованість та саморозвиток;
- динамічність та самокритичність;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Ефективність управлінської діяльності керівника передбачає реалізацію управлінських функцій, результативність освітнього процесу в цілому та окремих його напрямків, стратегічне планування розвитку закладу, ефективність реалізації планів, проектів, забезпечення професійного розвитку вчителів та методичного супроводу молодих спеціалістів, популяризації позитивних напрацювань, створення належних умов функціонування закладу, впровадження ІКТ-технологій в освітній процес та в управлінську діяльність, зокрема, забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу. Важливим критерієм ефективної діяльності керівника є також позитивна оцінка його діяльності боку працівників, яка надається зокрема під час щорічного звітування.